

Čís. 2644.

Byl-li k rozhodnutí sporů mezi svazem a jeho členy zřízen rozhodčí soud, vztahuje se působnost jeho i na spory svazu proti členům výboru bývalé jeho odbočky, kteří členy svazu zůstali.

(Rozh. ze dne 23. května 1923, R I 454/23.)

Ústřední svaz stavebních dělníků v Československé republice žaloval členy výboru bývalé své odbočky (místní skupiny) v B. o zaplacení příspěvků, tvrdě, že žalovaní jako členové výboru byli solidárně povinni zasilati svazu měsíčně súčtované peníze, a že, nevyhověvše závazku tomu, jsou povinni svazu ze závazku toho jako věřiteli. Námitce nepřipustnosti pořadu práva, poněvadž se jedná o spor z poměru spolkového a tudíž veřejnoprávního nikoli soukromoprávního, pro nějž prý jsou příslušny toliko úřady politické, soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Poněvadž dle srovnalého tvrzení stran místní skupina žalujícího svazu v B. na základě usnesení výboru žalující strany ze dne 12. prosince 1922 byla rozpuštěna, což bylo v úředním listě vyhlášeno a v druhé polovině prosince 1922 odboru v B. sděleno, není zde onoho odboru od prosince m. r. a nemohl také v únoru 1923 jako takový býti žalován, nýbrž mohli žalováni býti, jak se také stalo, jen jednotliví členové správního výboru jako osoby fysické. Spolek jako takový vzhledem k jeho neexistenci nemohl by ostatně nyní ani správními úřady k vymáhání náhrady vzniklé škody býti nucován. Jak z obsahu zákona spolkového ze dne 15. listopadu 1867 čís. 134 ř. zák. plyne, je dozor úřadů správních nad spolky dohlédací činností jen, pokud jde o veřejný pořádek a zájem státu. Nikde v zákoně tom neřeší se otázky soukromoprávní a zvláště hospodářské záležitosti spolků, nýbrž jsou jím upraveny toliko otázky zajištění veřejného řádu a pořádku se týkající. V §u 4 písm. g) cit. zák. je předepsáno, že stanovy spolku musí obsahovati ustanovení, jak vyřizovati jest spory z poměru spolkového. V tomto případě obsahují stanovy svazu v doplňku (§ 11) i místní skupiny v B. (§ 13) jen pravidla, jak řešeny býti mají spory mezi členy, kdežto na jiné případy sporu ve stanovách pamatováno není. Nelze proto ani dle zákona spolkového ani dle stanov a vydaných k nim pravidel tuto rozepři odkazovati na nějaký smírčí soud nebo jiný orgán a nutno naopak, ježto se jedná o vydobytí peněžité náhrady na bývalých činovnících spolku, zvláště za známky, za něž ručí podle §u 22 doplňku stanov představenstvo — podati žalobu u soudu na ty, kdož byli členy výboru. Vždyť o nároku z náhrady škody, jenž je soukromoprávním, má všude tam, kde zvláštní předpisy neb úmluva stran nestanoví výjimky, rozhodovati řádný soudce a není při tom rozdílu, z jakého důvodu právo se dovozuje, ani proti komu se uplatňuje. Předpis §u 1338 obč. zák. nečiní výjimky ani ohledně státu ani ohledně spolků a tím méně činiti je rozdílu v tomto případě, kde nejedná se o spolek politické povahy, nýbrž o spolková sdružení, vytknuvši si za úkol hospodářskou a majetkovou ochranu svých členů. Soukromoprávní poměry mohou

ostatně vzniknouti u veřejných korporací všeho druhu. Námitka nepřipustnosti pořadu práva byla tudíž vznesena neprávem a slušelo vyhověti stížnosti tak, že jest na prvním soudě, by po pravomoci tohoto usnesení v jednání o žalobě pokračoval.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalující svaz žaluje členy výboru bývalé své odbočky (místní skupiny v B.) o zaplacení příspěvků, tvrdě, že žalovaní jako členové výboru byli solidárně povinni zasílati svazu měsíčně súčtované peníze, a že, nevyhověvše závazku tomu, jsou povinni svazu ze závazku toho jako věřiteli. Žalovaní nejsou již členy výboru, ježto místní odbočka byla rozpuštěna, zůstali však nadále členy svazu, což je patrné ze skutkového přednesu žalující strany, jež netvrdila opak. Žalobou domáhá se svaz plnění, uloženého žalovaným stanovami jako spolkovým činovníkům, t. j. výplaty peněz, jež žalovaní v oné své hodnosti vybrali pro svaz a měli mu odvésti, nejsouce oprávněni vynaložiti je k jiným účelům spolkovým. Podle stanov byla místní skupina pouze odbočným spolkem svazu na základě stanov svazových, takže ve skutečnosti jde o jeden a týž spolkový útvar. Spornou je tudíž věc spolková mezi svazem a jeho členy, a k rozhodnutí sporu je povolán podle §u 20 stanov svazových rozhodčí (smírčí) soud. Nezáleží na tom, že není již místní skupiny, ježto žalovaní nepřestali býti proto členy svazu, a právní povaha poměru mezi nimi a svazem se nezměnila. V každém případě jde o spor vzniklý mezi členy svazu, ježto žalovaní jsou někteří členové, kdežto na druhé straně nastupují do sporu ostatní členové zastoupení činovníky svazu, již podepsali procesní plnou moc právního zástupce. Výhradnou příslušností rozhodčího soudu je vyloučena příslušnost řádných soudů pro tento spor.

Čís. 2645.

Z předpisů zákona ze dne 17. února 1922, čís. 77 sb. z. a n. vyňaty jsou jen takové pozemky, jichž nelze přidělití uchazečům o stavební místa bez porušení silnějších a starších práv jiných osob.

Okolnost, že pozemek jest ve stavebním obvodu obce, jest pojat do polohopisného plánu a hodí se k zastavění, o sobě ještě nestačí.

(Rozh. ze dne 23. května 1923, R I 455/23.)

Proti převzetí a přidělu pozemků Státním pozemkovým úřadem namítl vlastník dle §u 16 zákona ze dne 17. února 1922, čís. 77 sb. z. a n., že jde o pozemky stavební. Námitka byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů

Účelem zákona ze dne 17. února 1922, čís. 77 sb. z. a n., kterým se vydávají přechodná ustanovení k zákonu ze dne 8. dubna 1920, čís. 329